

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Redactor: ION RAȚIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Plitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare paritc. 180 lei. Redacția și Administrația la Biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Momente etice la predarea Religiei în școala primară.

BCU Cluj / Central University Library Cluj *Răspuns D-lui V. Zdrenghea.*

Religia ca bază a moralei este obiectul cel mai preferat. Lecțiunile de Religie ca și la celelalte obiecte au două scopuri; unul material, iar celălalt formal.

Scopul material urmărește înmagazinarea memoriei cu cunoștințe și maxime morale iar cel formal urmărește transmiterea unui suflu, unei sugestii elevului și care formează sentimentele în măsura cea mai mare, deci scopul formal este preponderent.

Se credea mai ales în școala veche, că făcându-l pe elev să memorizeze câte-va texte biblice sau maxime morale, vor fi pentru individ cea mai bună merinde sufletească. Greșit însă!

Cunoaștem cu toții cred, pe destui indivizi, care deși au învățat și cunosc o mulțime de maxime morale, și pe care le repetă cu destulă căldură, nu aplică nimic.

Iată, maximele de multe ori se rostesc și ele ca o înflorire a conversațiilor, și mai ales atunci când individul ca atare n'are un fond moral, ele sunt doar epitețe. Ne trebuiește o religie vie și-o biserică activă, scrisă

unde Inspectorul Gh. Bota. Intocmai așa. Exemplele să precedeze regulele. Religia prin deprindere nu prin reguli și maxime este în principiul școlii active.

A da unui sărac cinci lei în fața clasei și a face să-l compătimească face cât două lecții de religie.

Uitarea repede este soarta sigură a cunoștințelor ce școala a reușit să-le inmagazineze copiilor, după cum spune și D. I. V. Zdrenghea în articolul d-sale. *Călduzirea instinctelor și formarea sentimentelor însă sunt adevăratele bagaje sufletești, nu maximele, căci ele sunt ceva material.*

Acestea nu se uită. Sunt niște exerciții, cari lasă adâncă urmă în sufletul copilului, deci sentimente puternice să formăm în elevi.

O bună lecție în principiul școlii active, nu constă în forma (metoda) sau comunicarea cunoștințelor, ci în gradul de intensitate cu care ea a cucerit sufletul copiilor; în măsura în care copii au trăit mai mult sau mai puțin în spiritul lecției.

Eu nici când n'am conceput (și nici în școală nu mi-sa spus altfel) o religione rațiune ci întotdeauna una sentiment.

După cum un om cu trupul trăește prin sufletul său, tot așa și o lecție trăiește prin spiritul și căldura cu care să predă, mai ales la Religie și Istorie.

Aceste două obiecte sunt acelea cari formează cele două sentimente puternice, cel moralo-religios și cel patriotic.

În predarea acestor lecții tonul are cea mai mare însemnătate. Lecțiile în spiritul celor de Dl. Nisipeanu (mai ales la Religie și Istorie) cred că sunt cele mai bune; căci prin ele se trezește cel mai viu și deslănțuit interes.

Copilul trăiește acele clipe ca aievea și acestea cred că cu adevărat tind la formarea celui mai de seamă bagaj sufleteș.

Sila și plictiseala, răcesc inimile copiilor și-i depărtează de adevăratul scop.

Ne trebuie o religie a inimei. Lecțiile cari se adresează inimei sunt mai vitale, păstrându-se mai lesne, mai sigur și mai durabil, în mintea copiilor.

Câtă durere însă, că mai ales la lecțiile de Religie, ne lipsește acel prețios material didactic.

În picturile bisericilor noastre se găsește prea puțin în legătură cu noua programă.

O lecție de religie fie ea cât de afectiv predată, tot lasă de multe ori ceva abstract în mintea copiilor, ceva greu de înțeles și de al cărei rezultat ne îndoim.

Viața afectivă religioasă a copilului se nutrește tocmai din conținutul intuitiv, concret al vieții religioase zice Dl. Nisipeanu, și că din sentiment și intuiție se dezvoltă viața religioasă a copiilor, nu din dogme.

Psihologia funcțională a timpului care s'a ridicat contra psihologiei stăvici, a înțeles că toate funcțiunile sufletești sunt supuse legii diferențierii, sunt din dinamice, deci și învățământul religios trebuie potrivit acestei legi, trebuie să fie un țesut de impresii multe și variate, detaliate și complete. (I. Davey).

Ca metodă, aprofundările etice de care vorbește Dl. Zdrenghia le facem și noi, căci de fapt prin ele să cristalizează ideile.

Maximele morale sunt foarte bune și-ele însă maxima ca atare e tot o materie morală, din care cauză numai *sufletul lor, direcția ce ne-o impun* cred că ne va servi de călăuză în viață.

Sunt cu desăvârșire în contra moralei săci, care după cum mi-aduc aminte din școală mi-se spunea că: morală seacă, ca lacul fără apă, nici loc de trai peștelui, nici casă broaștelor.

Depinde de lecție. De multe ori însă în locul maximei morale mai bucuros aș face o aplicare, care s'ar practica cam așa; că imaginația copiilor se va transpune în situații etice concrete, personale și-vom fi mai încredințați de efectul moral al lecției sau regulei.

Răchita, la 18 Martie 1927.

Raica Ioan inv.

Învățământul matematicilor.

(Extras din opera „La Psychologie de L'éducation“
de G. Le Bon.

Ceeace face așa de grea învățarea matematicilor pentru copil, este obiceiul latin, de nedesrădăcinat de-a începe totdeauna prin abstract, fără a trece mai întâiu prin concret.

Dacă neștiința psihologiei copilului ar fi fost mai puțin universală și mai puțin adâncă, toți pedagogii ar fi știut că copilul nu poate înțelege definițiile abstracte de gramatică, aritmetică sau geometrie și că el le memorizează ca cuvintele unei limbi necunoscute. Numai concretul singur îi este accesibil copilului. Când cazurile concrete vor fi îndeajuns înmulțite, înconștientul său se va însărcina singur să le degajeze în generalități abstracte.

Deci matematicile trebuiesc, la început, să se învețe mai mult experimental, căci contrar ideii obișnuite, acestea sunt științe *experimentale*. E o părere pe care am fost fericit s'o văd aparată de un ilustru matematician, d. Laissant.

Eu consider, spune dânsul, ca toate științele, fără excepție sunt experimentale, mai puțin într'o oare care măsură. În ciuda atâtor doctrine, cari au vru să facă din științele matematice o înșirare de operații de logică pură, bazându-se pe idei pure, fiene permis să afirmăm că în matematică ca și în alte domenii științifice, nu există o idee care ar putea pătrunde în creierul nostru fără contemplarea prealabilă a lumii exterioare și a faptelor pe cari această lume le prezintă observației noastre.

Unind exemplul cu teoria, d. Laissant arată cum se poate învăța cu linia, cu compasul, cu câteva bucăți de carton și hârtia patrată o parte din algebră, înțelegând aci cantitățile negative, precum și o mulțime de cunoștințe geometrice, ca: echivalența paralelogramului și a dreptunghiului de aceeași bază și înălțime, suprafața triunghiului, a trapezului etc. Voi adăoga că cu o panglică gradată și cu un cilindru, poți face pe școlar să afle el singur, raportul dintre diametru și circonferință și multe alte lucruri.

Trad. Ger. Leu.
învățător.

Asociația de înmormântare.

III.

Cu prilejul inspecției, pe care am făcut-o în luna Ianuarie a. c. la școala primară de stat din Teiuș, am cercetat și pe văduva și copilașii regretatului nostru coleg Iacob Muntean. Cu durere în suflet am luat cunoștință atunci, că deși susținătorul acestei familii murise cu vre-o 8 luni în urmă, totuși familiei nu i-se asemnase nici-un ban din penziune. Își poate inchipui acum ori și cine în ce situație deplorabilă se găsește biata femeie și ce 5 copilași plăpânzi ai fostului nostru coleg iubit Iacob Muntean, după care știut e, că nu rămăsese ca avere decât vre-o câteva jughere de pământ, și alta nimic, nici barem o simplă căsuță în care să se poată adăposti astăzi femeia și copilașii lui. Dacă n-ar fi inimile bune și generoase ale unor rudenii, familia, fostului nostru coleg Muntean, aproape ar muri de foame.

Alt caz tot așa de penibil e cu familia regretatului coleg *Martin Balogh* din Aiud, decedat la începutul lunii Februarie a. c. Și acest coleg al nostru a lăsat în urma sa o femeie năcăjită și 4 copii, dintre cari doi la școală. Avere: o căsuță și vre-o 3—4 jughere de pământ. Familia acestui învățător a ajuns în grea situație îndată ce n-a mai primit nici un ban din salariul lunar. Și acum îmi reamintesc cu durere cuvintele jalnice și desperate ale bieteii femei: *Ce se mă fac domnule revizor, dacă nu mai primesc nici-un ban după fie iertat bărbatul meu? Cu ce să-mi susțin copiii? Aceștia sunt amenințați să fie dați afară din școală dacă nu vor plăti în 3 zile taxele școlare.*

Grea situație pentru ambele aceste familii de învățători. Și în așa situație vor ajunge cele mai multe familii de învățători din județul nostru, dacă susținătorii lor nu vor munci până sunt în viață la asigurarea viitorului urmașilor lor

Tocmai de aceea trebuie să înființăm de grabă asociația de înmormântare fiindcă prin ea am scuti pe familiile noastre de lipsele și mizeriile zilei de mâine. Noi înși-ne am trăi mai liniștiți și am munci mai cu drag știând, că viitorul iubiților noștri e asigurat.

Colegii noștri învățători încep rând pe rând să-și dea sama de utilitatea acestei asociații de înmormântare. Dela ultimul comunicat al nostru au mai aderat următorii:

Nichifor Borza, Victoria Borza, Vasile Oniciu, Dumitru Magda, Ioan Gligorescu, Marcela Muntean, Leontina Crișan, Maria Muntean, Cornelia Costea, Natalia Bantaș, toți din *Albajulia*. Emanoil Muntean și Sofia Muntean din *Aiudul de sus*.

Numărul total al aderenților de până acuma: 78 cu 2943 ani.

Pentru accelerarea acțiunii rog călduros pe dnii presidenti ai cercurilor culturale și dnii directori școlari ca să pună în discuție cu colegii învățători chestiunea acestei asociații, trimițându-mi de grabă *numele și etatea* celui ce aderează.

Sus inimele iubiți colegi! Arătați tuturor ce pot înfăptui învățătorii conștienți și solidari.

Marian Sasu.

Învățătorii ardeleni în semn de protest se retrag dela examenul de definitivat.

Azi învățătorii ardeleni cari trebuiau să se supună unui examen de definitivat printr'o comisie cari îi reprezenta, a redactat un protest a cărui conținut îl publicăm în cele ce urmează:

Învățătorii ardeleni înscriși la examenul de înaintare de gradul al doilea și prezentându-se azi la Cluj, unde a fost destinat să se țină acest examen, constată că Legea pentru învățământul primar asigură drepturile vechi ale dascălilor ardeleni. Această lege a fost aplicată colegilor bucovineni și basarabeni cărora il s'a acordat înaintarea fără nici un examen. Învățătorii Ardeleni ca și cel bucovineni și basarabeni au absolvat școli normale cu opt clase. În virtutea acestui precedent învățătorii ardeleni roagă Ministerul Instrucțiunii ca să le recunoască drepturile câștigate.

În consecință s'a hotărât retragerea dela examen la care s'au supus numai 25 învățătorii din vechiul Regat.

Partea oficială.

Comunicăm spre știre copia ordinului On. Minister al Instrucțiunii No. 11378—1927:

Avem onoare a vă face cunoscut că legea învățământului primar art. 121 stabilește că învățătorii stagieri se numesc dintre absolvenții gimnaziului cari după 4 ani de funcționare și două cursuri pregătitoare de vară pot fi numiți învățători ajutori.

Atât sub imperiul vechei legi cât și sub actuala lege s'au numit suplinitori în lipsă de normaliști sau alte elemente pregătite, cu 3. 2 sau o clasă secundară. profesională, țesut și sericultură, etc. și uneori chiar cu 4 clase primare. Cum mulți dintre aceștia, dădeau răzultale bune și aveau nevoie să fie ajutați și ridicați ca pregătire, spre a putea funcționa cu profit, li s'au

admis în fiecare an dela război încoace ca la sfârșitul cursurilor de pregătire pedagogică, să fie supuși la un examen pentru materiile claselor următoare. Sub forma unor conferințe generale să li se completeze cunoștințele de cultură generală din programa școlaelor normale și dânduli-se îndrumări practice de cum trebuie să predea cu folos în școala primară. Tuturor acestora li s'au admis să depună examen numai de o singură clasă anual la care au dreptul. Acești învățători, în timpul cât au supliniit în învățământ au depus examene sumare de clase înaintea comisiunilor examinătoare, după terminarea cursurilor de vară obținând certificate de patru clase secundare Odată cu stagiul de patru ani ca suplinitori în învățământ complectau și cele patru clase secundare și cereau apoi numirea de învățător ajutor. Or legea e categorică când stabilește că învățătorii ajutoari se numesc dintre învățătorii stagiaari cari trebuie să fie absolvenți ai gimnaziului. Și atunci anii de suplinire făcuți în timpul când nu îndeplinesc condițiunile art. 121 din lege nu pot fi socotiți ca buni pentru numirea de învățător ajutor.

Arătându-vă cele ce preced vă încunoștiințăm că stagiul de patru anii cerut suplinitorilor nu poate începe decât din ziua de când ei sunt absolvenți a patru clase secundare și nu din ziua când au fost numiți ca suplinitori cu o clasă sau două secundare. La cursurile de vară vor fi admiși învățătorii suplinitori cari au patru clase secundare sau normale.

No. 1026—1927

Intemeiați pe ordinul Nr. 156741—1927 Vă facem cunoscut că Ministerul având în vedere raportul Inspectoratului General școlar, a aprobat ca beneficiul realizat din vânzarea confecțiunilor manuale ce se fac atât de băieți cât și de fete, în ateliere școlare cât și în orfelinatele de surdo-muți și mute să se repartizeze astfel: 50% pentru comitetul școlar 30% pentru elevi, 10% pentru maestrii și 10 pentru director.

Suma cuvenită pentru comitetul școlar va fi exclusiv întrebuințată pentru complectarea uneltelor de atelier și pentru procurarea materialului de lucru.

No. 784—1927

Intemeiați pe ordinul No. 147304—1926, avem onoare a Vă face cunoscut, că pentru anul acesta școlar Ministerul a aprobat ca încercare și experiență ca elevii de rit mozaic din școalele secundare și primare, să fie dispensați de a scrie și desemna Sâmbăta și în zile de sărbători mozaice.

No. 1059—1927

Vă trimitem copia adresei Cercului de recrutare Alba-Iulia No. 7303-1927; invitându ei Vă a satisface de urgență celor cerute.
„In conformitate cu art. 62 bis. din Regulamentul Mobilizării

al armatei, și Conform Instr. M. Sf. Major No. 160—927.

„In cursul lunei Martie a fie cărui an, urmând a se executata operațiunea vizei carnetelor Md. E. 1. ale ofițerilor de rezervă. Rugăm binevoii a pune in vedere tuturor Ofițerilor de rezervă, cari depind de Dvoastră să-și prezinte s'au trimită pentru viză Carnetele Md. E. 1. Cercului de Recrutare, pentru ca acesta să ia cunoștim de ultimul domiciliu și de-a verifica și complecta datele relativ la chemarea sub arme in caz de mobilizare.

„Cei cari nu posedă carnete până in prezent i-și vor comunica in scris adresa ultimului domiciliu și corpul de trupă cărui aparține.

„Să atrase atențiunea că in caz de nerespectare dispozițiunile arătate mai sus, infractori să fie pasibili de art. 88 și 224. bis. din codul Justiției Militare, urmând a fi dați in judecată Consiliului de Răsboiu”.

ȘTIRI.

*** Rugăm cu insistență pe toți restanșierii să binevoiască a-și achita de grabă abonamentul la revistă.**

Stat. de plată de pe luna Apr. a. c. au fost expediate în 4 c. la Inspectorat pentru ordonanșare. Sperăm, că pe sfintele serbători ale Invierii toți colegii noștri vor ajunge în posesiunea salariului. Tocmai pentru acest scop rugăm cu stăruință On. Administrație Financiară să ia toate măsurile cuvenite ca să provadă — dacă e lipsă — toate percepșiile cu bani, de unde învățătorii noștri să-și poată ridica le timp salariul. Să nu se mai întâmple ca în cele două luni din urmă, când în lipsa de numerar, dela unele percepșii nu s-au putut ridica salarele decât cu întârzieri foarte mari, cauzând multe mizerii și pagube învățătorilor noștri.

Cetim in ziare, că proiectul de lege al armonizării salariilor va fi depus până Joi in Parlament, dupăce Suveranul a iseălit la inceputul acestei săptămâni mesajul proiectului de lege din cestiune. Tot in ziare am cetit, că in noul proiect redactat se ține seamă de toate întâmpinările făcute de funcționari cari s'au crezut neindreptățiți prin noua situație creiată de primul proiect. Vom vedea in curând intrucât se vor adeveri toate aceste.

In urma unui ordin al On. Minister vom reținea din salarele de pe Aprilie a. c. sumele cu cari datoresc unii învățători editurei G. Filip din București pentru revista „Lumea Copiilor”